

KONGSVOLL

Fakta-ark fra Kongsvoll biologiske stasjon

FAKTA-ARKENE FORTELLER OM ULIKE TEMAER SOM VITENSKAPSMUSEET ARBEIDER MED

Planter i nærmiljøet - høysommeren

Gjennom 250 år har skarer av botanikere og planteamatører reist til Kongsvoll for å bli kjent med den rike floraen på Dovrefjell. To fakta-ark om plantene om forsommeren og senere i sesongen er laget for deg som i utgangspunktet ikke er spesielt interessert i planter, men som likevel kan undres over hva du ser når du besøker Kongsvoll - og ikke gjør annet enn å rusle rundt anlegget.

Høysommeren kommer til Kongsvoll først noen gang i juli; det varierer fra år til år og avhenger selvsagt av været. Men hvert år får vi en periode da storvokste urter og gras preger utkantene av innmarka, bjørkeskogene og bekkedragene. "Høystaudene" kunne ta over det meste av området

om ikke slått og beite holdt dem borte. "Ved Kongsvoll danner den [høystaudevegetasjonen] ufattelig frodige bestand i de bratte liene ved og ovenfor bjørkegrensen som vender mot Driva" skrev botanikeren Rolf Nordhagen i sin tid. Det samme ser en mange steder nedover Drivdalen.

Hvitsoleie *Ranunculus plataniifolius* er det ikke så mye av ved Kongsvoll, men se etter den i skogkantene mellom fjellstua og jernbanestasjonen, og nedover Drivdalen. Den finnes et par steder i fjellhagen.

Høystauder

Noen planter kan en ikke la være å merke seg, iallfall hvis en vet litt om dem.

Tyrihjeml *Aconitum septentrionale* preger særlig skogkantene og områder i innmarka som ikke slås. Masser av høye, grållilla blomsterstander og brede, flikete blader viser at jorda har stor produksjonsevne. Hele massen visner ned om høsten, og nye stengler og blader dannes neste år ut fra næring som er lagret i en solid jordstengel. Frisk tyrihjeml er giftig for husdyr og blir vraket når den kommer opp i beitemarka. Tørt høy ser ikke ut til å skade.

... Turt

Cicerbita alpina kan danne store og tette bestander. Den krever mer fuktighet og dypere jord enn tyrihjeml. På Kongsvoll finnes den spredt i kantene av innmarka.

... Hvitbladtistel

Cirsium helenioides, meterhøy tistel med blomster i kraftig "barberkost" og blader med hvithåret underside.

... Myskegras

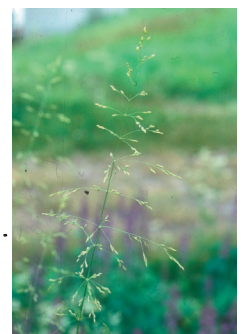
Miliun effusum, et bredbladet gras med spinkel topp. Er ganske vanlig i høystaudevegetasjon.

... Fjellkvann

Angelica archangelica ssp. *archangelica* finnes særlig rikelig langs bekkedragene rundt Kongsvoll. Hestene som beiter ovenfor fjellstua rensker bekkkantene for kvann. Om kvann har vi laget et eget fakta-ark.

Skogrørkvein ...
Calamagrostis purpurea er den viktigste av de store grasartene.

Noen av de mindre følgesvennene er vanlige også i andre typer eng. Hundekjeks er det for eksempel mengder av i de tidligere gjødslete engene på Kongsvoll (se fakta-ark om kulturlandskapet).

Skogstorkenebb *Geranium sylvaticum*

Engsmelle *Silene vulgaris*

Hundekjeks *Anthriscus sylvestris*

Fjellminneblom *Myosotis decumbens*

Skogstjerneblom *Stellaria nemorum*

Rød jonsokblom *Silene dioica*

Urt - Ettårig eller flerårig plante som ikke er forvedet og som visner ned ved tørke eller frost.

Stau - Flerårig plante som ikke er forvedet.

Høystauder - Høyvokste, bredbladete urter og grove, bladrike gras som krever en lun vokseplass og næringsrik og jevnt fuktig jord. Steder der slike arter dominerer, kaller botanikeren "høystaudeeng" dersom trær mangler, eller "høystaudeeskog" der det finnes et tresjikt. Ofte er bjørk det viktigste treslaget. Høystaudeenger og -skoger er ofte svært artsrike, for en rekke mindre planter kan vokse mellom høystaudene.

Tekst av
førsteamanuensis Eli Fremstad
eli.fremstad@vm.ntnu.no

NTNU Vitenskapsmuseet
Institutt for naturhistorie
Erling Skakkes gt. 47
7491 Trondheim

Bilder av
Eli Fremstad,
Kjell Ivar Flatberg (hundekjeks
og engsmelle) og
Olav Gjærevoll (hvitsoleie)

Dette fakta-arket er utarbeidet
for Kongsvold Fjeldstue

Utgitt mai 2002